Należytość pocztową opłacono ryczałtem.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA 1800 M. Z dostawą w miejscu lub przesyłką pocztową 2000 M. Za granicą 4000 M.
REDAKCYA I ADMINISTRACYA: Lwów, ul. Sokoła 4. Telef. Red. 15. — Telef. Admin. 291

GAZETA PORANNA

ILUSRTOWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW

Numer zawiera 12 stron.

CENA POJEDYNCZEGO NUMERU 80 Mk.
Wychodzi codziennie o godzinie 5-tej rano.

Nr. 6496. Lwów, sobota 23. września 1922. Rok XIII.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza. Redaktor naczelny: Stanisław Zachariasiewicz.

Wybuch bomby ukr. we Lwowie

Jaki otrzymamy samorząd?

Anglja szuka zbliżenia z Francją.

CHCIAŁA ODOSOBNIĆ FRANCJĘ, A SAMA ZNALAZŁA SIĘ W ODOSOBNIENIU.

Londyn, 21. września.

Pisma podkreślają z naciskiem ogólne życzenie Anglji **utrzymania zupełnego porozumienia z sojusznikami.** „Times" zaznacza, że najlepszą odpowiedzią na przesadne żądania Kemalistów **jest szybkie osiągnięcie porozumienia pomiędzy Anglją i Francją w sprawie Wschodu** i podanie tego faktu do wiadomości publicznej. (PAT)

Kto weźmie udział w konferencji Wschodniej.

Paryż, 21. września.

Wedle urzędowego komunikatu, Poincare, lord Curzon i hr. Sforza odbyli narady co do zwołania w najbliższym czasie konferencji dla ustalenia **pokoju na Wschodzie.** W konferencji tej mają wziąć udział Anglia, Włochy, Japonja, Francja, Rumunja, Jugosławia i Turcja. (PAT).

Pogotowie wojenne Jugosławji.

Wiedeń, 21. września.

Wedle informacji „Nouv. Coresp." z Bazylei, **poczyniła Jugosławia duże przygotowania wojskowe koło Iskib,** co wywołało w Londynie silne zaniepokojenie. W fakcie tym bowiem widzą londyńskie koła rządowe wyraźną groźbę ze strony Kemala zaatakowania Konstantynopola i zajęcia wschodniej Tracji. Anglia dementuje bardzo stanowczo wszelkie pogłoski **o istnieniu tajnego układu grecko-angielskiego.** (AW).

GŁÓWNY KOMISARZ WYBORCZY.

Tadeusz Brosiewicz
sędzia Sądu Najwyższego, mianowany głównym komisarzem wyborczym do Sejmu i Senatu.

Podpisanie umowy kolejowej z Ukrainą sowiecką.

Lwów, 22. września.

(s). W swoim czasie doniosła „Gazeta Poranna" o obradach delegatów tut. dyrekcji z delegatami sowjeckimi głównego Zarządu połudn., zachodnich kolei z p. Puszkarewem na czele, które trwały we Lwowie **od 19. czerwca do 3. lipca br.** w sprawie zawarcia układu o wznowieniu bezpośredniego ruchu kolejowego między Polską a Ukrainą sowjecką na granicznych stacjach Wołoczyska-Podwołoczyska.

Powyższa komisja opracowała projekt, wedle którego ma być wznowiony ruch bagażowy, osobowy i towarowy w normach prawie przedwojennych.

Jak się z wiarygodnego źródła dowiadujemy, **została umowa graniczna Podwołoczyska-Wołoczyska, jak również protokoły uzupełniające Nr. 1 i 2 przez nasze Ministerstwo kolei żelaznej zatwierdzone, a przez rząd ukraiński podpisane 18. lipca b. r.** W najbliższych dniach nastąpi ogłoszenie otwarcia ruchu w dzienniku ustaw.

Wskutek otwarcia ogólnego ruchu na pogranicznych stacjach Podwołoczyska-Wołoczyska **uzyskała Polska bezpośrednie połączenie kolejowe z całą południową Rosją, a w szczególności z największemi pod względem przemysłowym i handlowym środowiskami, co przedstawia ogromne znaczenie dla ekonomicznej przyszłości Małopolski Wschodniej i Lwowa, jako punktu tranzytowego.**

Projekt samorządu Małopolski Wsch. ulegnie zmianie.

ZA PODSTAWĘ SŁUŻYĆ BĘDZIE PROJEKT RZĄDOWY I PROJEKT POS. GŁĄBIŃSKIEGO.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 22. września.

(m). Na wczorajszem posiedzeniu komisji **konstytucyjnej** w dalszym ciągu debatowano nad **rządowym projektem samorządu dla 3 województw Małopolski Wschodniej.**

Posłowie ks. Kotula (Kat. Lud.) i Czerniewski (Ch.-D.) **oświadczyli się przeciwko projektowi rządowemu.**

Z wielkiem zainteresowaniem wysłuchano **przemówienia pos. ks. arcybiskupa Teodorowicza, który przemawiał za przyjęciem projektu.** W streszczeniu przemówienie to brzmiało:

„Opinja kraju, **sprawiedliwość i rozum nakazują dać autonomję narodowym mniejszościom. Czy** projekt rządowy odpowiada opinji społecznej? Idea projektu dobra, a wiele punktów wadliwych. Dadzą się jednak wprowadzić poprawki. Czy projekt ten poprawiony należy uchwalić teraz? Tak! **Przemawiają za tem względy na politykę zagraniczną,** usuwając niebezpieczeństwo ingerencji z zewnątrz. Zysk jest ten, że mocarstwa zachodnie, akceptując projekt, **stwierdziły pośrednio suwerenność Polski nad Wschodnią Małopolską.** Ze względu na uczucia Wschodniej Małopolski należałoby projekt ten uchwalić w związku z zasadą samorządu wojewódzkiego wogóle. Należy **zatrzeć pozór, jakoby miało to oznaczać wyodrębnienie Małopolski Wschodniej.**"

Pos. Głąbiński przedłożył następnie imieniem **Z. L. N.** własny projekt, który poza ogólnemi zasadami samorządu wojewódzkiego przechyla się na stanowisko tych stronnictw, które zaaprobowały projekt rządowy.

Projekt posła Głąbińskiego ze względu na okoliczność, iż stanowi wraz z projektem rządowym podstawę obrad podkomisji, podajemy oddzielnie.

Pos. Rataj wnosi, aby oba projekty: rządowy i pos. Głąbińskiego stanowiły materjał dla komisji.

Pos. Niedziałkowski zgłasza w imieniu P. P. S. rezolucję następującej treści: „Komisja konstytucyjna wyrażając przekonanie, że organizacja samorządowa i administracyjna na tym obszarze Małopolski Wschodniej, który jest zamieszkały przeważnie przez ludność ukraińską, **winna być oparta o zasadę autonomji całego tego obszaru z jednym sejmikiem i jednym zarządem autonomicznym, przedłoży Sejmowi rezolucję następującą:**

„Sejm wzywa rząd, aby przedłożył Sejmowi projekt ustawy autonomicznej, ujmujący obszar Małopolski Wschodniej zamieszkały przeważnie przez ludność ukraińską, jako **jedną całość terytorjalną, rządzoną autonomicznie.**" Wniosek posła Niedziałkowskiego uzyskał tylko poparcie socjalistów, tugutowców i posła Grünbauma.

Uchwalono następnie **wybrać podkomisję, złożoną z 5 członków,** przedstawicieli najliczniejszych pięciu klubów, oraz przewodniczącego pos. Rataja i referenta pos. Halbana. Pos. Niedziałkowski **zrzekł się w imieniu swego stronnictwa jednego miejsca przysługującego P. P. S. w podkomisji,** zapowiadając wniesienie znanego projektu autonomji terytorjalnej, **jako votum mniejszości.**

W skład podkomisji weszli przedstawiciele: Piastowców, Z.L. N., N. Z. L., Centrum Narodowego i Thugutowców. Podkomisja zbierze się na naradę w piątek, zaś komisja w sobotę.

Drugi projekt ustawy samorządowej.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 22. września.

(m). Projekt posła Głąbińskiego, wniesiony do **Sejmu,** nosi tytuł następujący: **„Ustawa o zasadach samorządu wojewódzkiego, zwłaszcza w województwach Lwowskiem, Tarnopolskiem i Stanisławowskiem".** Brzmienie jej jest następujące:

Art. I. Zgodnie z postanowieniami art. 65 i 67 Konstytucji Rzeczypospolitej, **województwa utworzone w drodze ustawodawczej tworzą równocześnie jednostki samorządu terytorjalnego.** Prawo stanowienia w sprawach należących do zakresu działania tego samorządu przysługuje obieralnym Sejmikom.

Art. II. Ustawy państwowe określają, jakie **sprawy** wchodzą w zakres samorządu wojewódzkiego, zwłaszcza w dziedzinie kulturalnej, gospodarczej, komunikacyjnej, ochrony zdrowia, opieki nad ubezpieczeniami, administracji samorządowej i skarbowości publicznej.

Art. III. W sprawach przekazanych samorządowi wojewódzkiemu Sejmiki mają prawo **uchwalać ustawy obowiązujące na obszarze województwa,** a na podstawie ustaw uchwalać postanowienia natury administracyjne. Uchwały Sejmików nie mogą jednak naruszać Konstytucji Rzplitej i sprzeciwiać się ustawom państwowym.

Art. IV. Ustawy wojewódzkie uchwalone **przez Sejmiki,** wymagają dla swojej ważności **sankcji Prezydenta Rzplitej,** oraz kontrasygnacji Prezydenta Rady Ministrów i właściwego Ministra, oraz muszą być ogłoszone w Dzienniku Ustaw Województwa.

Art. V. Ustawy zabezpieczające prawa mniejszości narodowych będą **zastosowane także w ustroju samorządu wojewódzkiego.**

Art. VI. Prawo wyborcze czynne i bierne do Sejmiku mają wszyscy **mieszkańcy województwa,** którzy mają prawo wyborcze do Sejmu Rzplitej. Wojewoda i państwowi urzędnicy administracji politycznej nie mogą być wybierani do Sejmiku województwa, w którego obrębie pełnią służbę. Członkowie Sejmiku wybierani są na lat 5.

Art. VII. Wybory do Sejmików odbywać się **będą na tych samych zasadach, które obowiązują przy wyborach do Sejmu Rzplitej.** Ordynację wyborczą do wyborów pierwszych wyda Prezydent Rzplitej, na podstawie uchwały Rady ministrów, do następnych zaś wyborów określi ustawa uchwalona przez Sejmiki.

Art. VIII. Prezydent Rzplitej **zwołuje Sejmik przynajmniej raz na rok,** odracza go i rozwiązuje. W razie rozwiązania Sejmiku nowe wybory będą zarządzone najpóźniej w terminie 3 miesięcy od dnia rozwiązania.

Art. IX. O **ważności wyborów,** i wyborów poszczególnych posłów decyduje Sąd Najwyższy.

Art. X. Postanowienia art. 22 Konstytucji Rzplitej odnoszą się także do posłów na Sejmiki i w stosunku do władz samorządowych w danem województwie.

Art. XI. Sposób i porządek obrad Sejmików, oraz djety ich członków na czas trwania sesji **określi ustawa regulaminowa,** uchwalona przez Sejmik.

Art. XII. Wojewoda **reprezentuje na Sejmiku rząd Rzplitej,** ma prawo brać udział w jego obradach osobiście lub przez delegowanego urzędnika, przedkładać wnioski ustawodawcze, oraz zawiesić uchwałę każdego Sejmiku, nie podlegającą sankcji Prezyd. Rzplej, oraz uchwały komisji, jeżeli zdaniem jego, sprzeciwiają się ustawom lub wykracza ją przeciwko zakresowi działalności Sejmiku. W razie zawieszenia uchwały Sejmiku lub komisji Sejmikowej, **wojewoda przedłoży niezwłocznie sprawę właściwemu Ministrowi,** a Minister, jeżeli zgodzi się ze zdaniem wojewody, **przedłoży jego** decyzję Trybunałowi Administracyjnemu.

Art. XIII. Ustawa niniejsza w niczem **nie narusza postanowień ustawy Konstytucji z 15. lipca 1920 r.** (Dziennik Ustaw poz. 497) zawierającej statut organizacyjny województwa śląskiego.

Art. XIV. Samorząd województw Lwowskiego, Stanisławowskiego i Tarnopolskiego obejmują: 1) **Sprawy wyznań religijnych** i 2) **Sprawy oświecenia publicznego** z wyjątkiem **uniwersytetów** i szkół z nimi zrównanych. 3) **Sprawy dobroczynności** publicznej. 4) **Sprawy zdrowotności publicznej** z wyjątkiem ustawy sanitarnej. 5) **Sprawy dróg publicznych wojewódzkich, powiatowych i gminnych, oraz dróg żelaznych lokalnych.** 6) **Sprawy agrarne** z wyłączeniem reformy rolnej. 7) Poparcie przemysłu i handlu. 8) Zastosowanie ustaw państwowych w sprawie zużytkowania wód do melioracji i do uzyskania siły popędowej. 9) Zastosowanie ustaw państwa **o organizacji i administracji gmin i powiatów.** 10) Budżet dochodów i wydatków samorządu wojewódzkiego i zamknięcie rachunkowe. 11) Wreszcie inne sprawy przekazane Sejmikom przez Sejm Rzplitej.

Art. XV. W każdem z tych 3 **województw Sejmik składa się z dwóch izb narodowych: polskiej i ruskiej,** które oddzielnie obradują i uchwalają pod kierunkiem wybranego przewodniczącego lub jego zastępcy.

Art. XVI. **Sejmik wojewódzki lwowski składa się ze 100 członków,** z których po 50 przypada na każdą izbę narodową. **Sejmiki stanisławowski i tarnopolski składają się każdy z 60 członków,** z których po 30 przypada na każdą izbę narodową.

Art. XVII. Uchwały każdej z obu izb narodowych obowiązują, **jeżeli obchodzą jedną tylko narodowość.** W sprawach wspólnych, które ustawa oznaczy, uchwała przychodzi do skutku za zgodą obu izb.

Art. XVIII. Na wydatki wspólne samorządu wojewódzkiego Sejm Rzeczypospolitej **przeznaczy corocznie kwotę odpowiadającą wydatkom,** jakie na analogiczne cele ponosi państwo w innych województwach, **a to w stosunku do liczby ludności.** Wydatki na cele samorządu jednej narodowości pokrywa każda izba narodowa osobno, nakładając na ludność swojej narodowości dodatki do podatków bezpośrednich państwowych i inne opłaty bezpośrednie. Ustawy podatkowe wojewódzkie **nie mogą jednak naruszać systemu podatkowego państwa.**

Art. XIX. Na obszarze tych 3 województw fundusze publiczne państwa, ani żadnego ciała samorządowego **nie mogą być przeznaczone na prowadzenie lub popieranie kolonizacji.**

Art. XX. Ustawy wojewódzkie i wszelkie ogłoszenia urzędowe ogłaszane będą **w językach polskim i ruskim w Dzienniku Urzędowym** każdego z tych województw. W Dzienniku tym będą ogłaszane też ustawy, rozporządzenia i inne akty

państwowe, nabierające mocy obowiązującej przez ogłoszenie w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej, a to zarówno w języku państwowym polskim, jak i w przekładzie na język ruski.

Art. XXI. Władze i sądy państwowe posługują się **w wewnętrznem swem urzędowaniu językiem polskim.** Nie mniej władze samorządowe odpowiadać będą na podania stron w ich języku: polskim, względnie ruskim, przyjmować będą zeznania w obu językach ustnie lub protokolarnie i w przeprowadzaniu rozpraw. Władze samorządowe **określą same swój język wewnętrznego urzędowania.**

Art. XXII. Język wykładowy w szkołach, utrzymywanych przez izby narodowe, określą te izby **dla szkół swojej narodowości.**

Art. XXIII. Sejm Rzpltej **uchwali założenie uniwersytetu** ruskiego i zapewni mu potrzebne środki finansowe ze skarbu państwa.

Art. XXIV. Wyznanie grecko-katolickie **pozostawać będzie pod opieką Sejmu i rządu Rzpltej** na równi z wyznaniem rzymsko-katolickiem.

Art. XXV. Samorząd pomienionych 3 województw zostanie wprowadzony w życie **najpóźniej w dwa lata** po ogłoszeniu zasad niniejszych.

Art. XXVI. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Prezydentowi Rady ministrów.

NOWY MINISTER OŚWIATY
Profesor K. Kumaniecki
znany uczony, autor podręcznika statystyki, minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego

Wady i błędy

projektu ustawy samorządowej dla Małopolski Wschodniej.

Memorjał najpoważniejszych organizacyj prawniczych.

II.

Lwów, 22 września.

Dalszą rzeczą bardzo **szkodliwą dla państwowości na Wschodzie** i ściślejszego przytwierdzenia tych ziem do Rzeczypospolitej jest podział Sejmików na dwie kurje ustawodawcze: polską i ruską, z których **każda może uchwalać osobne ustawowe projekty,** niepotrzebujące do swego dojścia do skutku zgody drugiej kurji, i każda może podejmować osobno wszelkie uchwały będące zastosowaniem tych ustaw oraz uchwalać na podstawie ustaw właściwe postanowienia natury administracyjnej. Należy się wprawdzie spodziewać, że ustaw wprost szkodliwych dla drugiej (polskiej) narodowości lub godzących w interes samego państwa, **nie przedłoży rząd do sankcji,** ale gdzież gwarancja, że będziemy mieli zawsze rząd stojący bacznie i sprężyście na straży tych wyższych interesów? Należałoby w każdym razie powiedzieć wyraźnie w art. IV., **że za każde udzielenie sankcji ustawie** uchwalonej bądźto przez cały Sejmik, bądź przez jego poszczególną kurję,

odpowiadają ministrowie przed Sejmem

tak konstytucyjnie, jak i parlamentarnie, zarówno za nielegalność, jak i za szkodliwość ustawy.

Wadliwą jest też zasada zaliczania osób prawniczych do pewnej kurji **wedle narodowości ich zarządu,** należałoby to uzależnić od wolnego wyboru osoby prawniczej drogą jej deklaracji, bo skład samego zarządu nie daje jeszcze żadnej pod tym względem pewnej podstawy.

Zasadą, na której oparty jest rozdział kompetencji uchwalającej i ustawodawczej pomiędzy poszczególne kurje a pomiędzy całość Sejmiku, **jest bardzo wątła i nieuchwytna.** Powiedziano bowiem: do uchwał w sprawach wspólnych potrzeba zgody obu kurji, do uchwał w sprawach obchodzących tylko jedną narodowość **wystarcza uchwała jednej kurji.** Ale sprawy dotyczące pozornie i bezpośrednio tylko jednej narodowej kurji

dotyczą pośrednio i narodowości reprezentowanej przez drugą kurję.

Czyż sprawy rozwoju i administracji szkolnictwa powszechnego i średniego w kurji np. ruskiej albo sprawy osadnictwa, parcelacji a urządzenia komunikacji na obszarze jednej kurji **są i mogą być obojętne dla drugiej?** Nie postanowiono nawet, **które sprawy należy uważać za wspólne,** ani też nie orzeczono, kto ma o tem rozstrzygać, jeżeli się obie strony w tej mierze nie pogodzą?

Należy przyjąć, że w razie braku zgodności uchwała nie dochodzi do skutku, ale w takim razie zachodzi niebezpieczeństwo, **że jedna strona mogłaby konsekwentnie odrzucać umyślnie uchwały drugiej strony** i niedopuszczać do powzięcia jakiejkolwiek uchwały czy projektu ustawy. Zachodzi więc konieczność obmyślenia

jakiegoś środka przeciw takiemu udaremnianiu,

a mogłoby nim być przyznanie jakiemuś trzeciemu czynnikowi np. rozjemczej komisji Sejmu państwowego albo Senatowi **prawa dyrymowania.**

Projekt otwiera nawet możliwość, że Sejmiki **mogłyby nigdy nie obradować plenarnie jako całość,** lecz zawsze tylko w kurjach, albowiem nawet co do spraw wspólnych powiedziano tylko, że uchwała przychodzi do skutku „za zgodą" obu kurji (art. XII), a co do wspólnie nałożyć się mających podatków, mają się tylko „porozumieć" (art. XIII). Takie porozumienie się zaś i taka zgoda **są nie do pomyślenia i osiągnięcia przy obradach i uchwałach osobnych.**

Dla obu kurji mają istnieć osobne komisje wykonawcze, coś na kształt dawnych Wydziałów krajowych, które mają się znów dzielić na sekcje (polską i ruską) i obradować pod przewodnictwem wojewody. Co do nich powiedziano już wyraźnie, że w sprawach ogólnej natury mają obradować i uchwalać razem (art. (XV), z czego znów „a contrario" wynika, że

komisje sejmikowe obradować razem nie będą.

Wątpliwości powyższe musiałaby rozstrzygnąć dopiero ustawa regulaminowa (art. XI), byłoby jednak bardzo pożądanem, żeby zasady ustaw regulaminowych poszczególnych Sejmików **zostały ustalone w ogólnej ustawie państwowej** (ramowej).

O składzie wspomnianych dopiero co komisji można powiedzieć, że prowadzi on do tego, iż **powstaną osobne koleje żelazne i drogi „polskie",** tj. administrowane przez polską i **„ruskie",** tj. zarządzane przez ruską sekcję komisji, a że każda sekcja otrzymać ma osobne biuro, złożone wyłącznie z urzędników jej narodowości, — **doprowadzi to do nadmiaru urzędników.**

Wypowiedziany w art. XXI. projektu zakaz prowadzenia lub popierania kolonizacji przez państwo lub ciała samorządowe publiczne, nie wydaje się nam **ani uzasadniony, ani pożyteczny.** Wszak kolonizacja przez czynniki publiczne daje więcej rękojmi celowości i prawidłowego postępowania, aniżeli kolonizacja prywatna.

„In cauda venenum" i **najgroźniejsze dla narodowości i państwowości polskiej** postanowienia pomieszczone są w końcowych artykułach projektu. Art. XXIV mówi, że przy obsadzaniu posad i urzędów państwowych będzie zwrócona szczególniejsza uwaga na to, **aby skład narodowościowy ciał urzędniczych odpowiadał potrzebom obu narodowości.** Jeśli zważymy, że w dwóch województwach wschodnich: stanisławowskiem i tarnopolskiem, narod. ruska jest liczniejszą — to bardzo łatwo stać się może, że większość urzędników, nawet wyższych będzie tu ruską i że

nawet wojewodą będzie Rusin,

gdyż wobec naporu ruskiej większości sejmowej **żaden wojewoda-Polak się nie ostoi.** Art. XXIII. mówi znów, że sprawę języka wykładowego oraz nauczania innych języków w szkołach każdej narodowości określi dotycząca kurja, z czego wynika, że **kurja ruska może niedopuścić do nauczania języka polskiego** w żadnej ruskiej szkole powszechnej ani średniej, co stałoby w rażącej sprzeczności choćby z wymaganiem, żeby w tych trzech województwach każdy urzędnik **władał oboma językami** krajowymi. Art. XXII. każe wprawdzie władzom samorządowym przyjmować podania w drugim języku krajowym i na nie odpowiadać, ale **nie dodaje, że ta odpowiedź ma być udzielona w języku petenta,** a więc na podanie polskie po polsku, pomimo, że władza samorządowa ruska wprowadzi ruski język wewnętrznego urzędowania. Należałoby też dodać w tym artykule, że także ruskie władze samorządowe **mają obowiązek,** podobnie jak władze państwowe, **znosić się z innemi władzami w języku polskim,** zaś obwieszczenia publiczne ogłaszać w obu językach, a że ogłaszanie ustaw państwowych także w języku ruskim będzie się odbywało tylko dla tych trzech województw.

Wreszcie bardzo niebezpieczną jest rzeczą tworzyć w Ministerstwie Wyznań i Oświecenia Publicznego **osobne departamenty,** złożone wyłącznie z Rusinów

z całkowitem wykluczeniem Polaków.

dawać ustawowo zapewnie „odpowiedniej" (?) ilości ruskich urzędników w ministerstwach i władzach centralnych, jak również **wydawać już teraz ustawę amnestyjną za „czyny natury politycznej".** Pod to pojęcie, bardzo elastyczne, może zechcianoby podciągnąć i obecne z dnia na dzień pomnażające się i **coraz groźniejsze objawy sabotażu** i akty gwałtu, jakie niestety przewidywać można z okazji nadchodzących wyborów, a może nawet — co byłoby wprost prowokującem — **wszystkie zbrodnie i okrucieństwa,** popełnione swego czasu na niewinnych ofiarach we Lwowie, Kosaczowie, Złoczowie itp. Mogłoby wreszcie do tego dojść, żeby

ci osławieni mordercy zajęli stanowiska państwowe.

Reasumując powyższe powody, niżej podpisane zrzeszenia pozwalają sobie oświadczyć, co następuje:

I) Wniesienie tego projektu jest wprawdzie dowodem najlepszych chęci wobec Rusinów, pomimo opornego stanowiska agitatorów i polityków t. zw. ukraińskich wobec Państwa Polskiego, ale uchwalenie go w powyższem projektowanem brzmieniu **jest niedopuszczalne już z samych**

względów prawnych i kodyfikacyjnych, a tem bardziej ze względu na interesy narodu i Państwa Polskiego.

II) Jedyną odpowiednią drogą do załatwienia sprawy mniejszości narodowych **jest wydanie ustawy ogólno-państwowej o samorządzie wojewódzkim i powiatowym** dla całego państwa, tj. dla wszystkich jego województw, zawierającej pewne odmienne postanowienia dla wszystkich województw o mięszanej narodowości.

III) Kwestja amnestji **powinna być zupełnie wyłączona z tej ustawy**, gdyż

ustawa amnestyjna należy do kategorji ustaw zupełnie odrębnych

(sui generis) i zależy zawsze od pewnych warunków, które przy tej ustawie nie mogą i nie powinny nawet w interesie właśnie mniejszości, o którą chodzi, być omawiane, a o których tu wystarczy stwierdzić, że dotychczas jeszcze bynajmniej się nie spełniły.

POLSKIE TOW. PRAWNICZE WE LWOWIE.
Prof. dr. Ernest Till m. p.

ZWIĄZEK SĘDZIÓW MAŁOPOLSKICH, SEKCJA LWOWSKA.
Dr. Adam Schneider m. p.

ZWIĄZEK ADWOKATÓW POLSKICH
Dr. Antoni Dziędzielewicz m. p.

KOMITET DLA SPRAW PUBL. POLSK. TOW. POLITECHNICZNEGO WE LWOWIE.
Stanisław Rybicki m. p.

* * *

W dopisku wstępnym, jakim zaopatrzyliśmy zamieszczoną w numerze wczorajszym pierwszą część niniejszego artykułu, zakradł się błąd. Mianowicie w 3-cim ustępie tego dopisku zamiast: „Poniżej podajemy memorjał najpoważniejszych organizacji prawniczych lwowskich", wydrukowano mylnie „prawicowych".

Rozłam w stronnictwach żydowskich.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 22. września.

(m). W łonie żydowskiego klubu poselskiego nastąpił rozłam. Mianowicie pos. Hirschhorn i Rasner z żydowskiego stronnictwa ludowego nadesłali marszałkowi Trąmpczyńskiemu pismo z oświadczeniem, **że występują z klubu.**

Krok swój motywują tem, iż posłowie ortodoksyjni odmówili swoich podpisów pod interpelację w sprawie szykanowania języka żydowskiego. Ten krok obu posłów jest jednak dyktowany innemi względami. **Przyczyną jest zatarg na tle kampanji wyborczej**, który doprowadził do utworzenia dwóch bloków żydowskich: jednego idącego z mniejszościami narodowemi i drugiego **prowadzącego kampanję wyborczą samodzielnie.**

W obliczu nowej wojny światowej.

Lwów, 22 września.

Na konferencji paryskiej dnia 26. marca b. r. wymogła Francja aprobatę Anglji na przyznanie Turkom wybrzeża mało - azjatyckiego ze Smyrną, Grecji zaś półwyspu Gallipoli, tudzież część Tracji z Adrjanopolem. Ugoda ta była dla Grecji korzystną, tembardziej, że państwo to dalej idących roszczeń swoich ani prawnie, ani historycznie wykazać nie zdołało. Mimo to rozpoczął król grecki Konstantyn zaborczą wojnę z kemalistami, licząc na moralne poparcie Anglji. Wojska greckie poniosły sromotną klęskę, a kemaliści postanowili zwycięstwo swe całkowicie wyzyskać i zapewnić Turcji już nie tylko Małą Azję, lecz także Trację. W tym stanie rzeczy występuje na widownię Anglja z twierdzeniem, że nie dopuści pod żadnym warunkiem do zagrożenia przez Turcję Konstantynopola i Cieśnin. Nie czując się na siłach do podjęcia na własną rękę akcji przeciw kemalistom, wzywa Anglja inne państwa ententy do akcji wspólnej. Francja i Włochy dały jednakże odpowiedź odmowną, a Francja z pewną ironją zauważyła nawet, że Anglja powinna w tym wypadku zachować przynajmniej takie umiarkowanie, jakiego doradzała swego czasu Francji w sprawie obsadzenia obszarów nad Ruhrą. Zawiodły także nadzieje Anglji, że Rumunja i Jugosławja przyłączą się do akcji zbrojnej przeciw kemalistom. Tak tedy znalazła się Anglja zupełnie odosobnioną, a nawet dominja, które wezwała do wysłania wojsk przeciw kemalistom, dały na razie odpowiedź wymijającą.

Z drugiej strony liczyć mogą kemaliści na pomoc sowieckiej Rosji, czyhającej tylko na sposobność nowych zawikłań w Europie, a ponadto też prawdopodobnie na pomoc Bułgarji. Zbrojna pomoc Bułgarji mogłaby zaważyć na szali, gdyż państwo to wcale rozbrojonem nie zostało, a broni i amunicji mogliby też Bułgarom dostarczyć kemaliści z ogromnych zapasów, zdobytych na Grekach.

Wywołana lekkomyślnie przez Anglję awantura z kemalistami przedstawia się tedy obecnie w sposób następujący: Albo Lloyd George cofnie się i zaniecha zbrojnej interwencji, albo też przyjdzie do nowych krwawych i w skutkach swych wprost nieobliczalnych zawikłań na Bałkanie, gdyż w razie zbrojnego wystąpienia Bułgarji po stronie Turcji, koniecznością spowodowani, ruszą w pole także inne państwa bałkańskie. Oznaczałoby to **jednakże już nie wojnę bałkańską, lecz wprost nową wojnę światową, gdyż, jak w roku 1914, tak i obecnie, wielkie mocarstwa mają na Bałkanie interesy sprzeczne.**

Spodziewać się jednak można, że Lloyd George cofnie się jeszcze w ostatniej chwili, tembardziej, że niechęć do ponownego przelewu krwi panuje wśród mas, najbardziej może właśnie w Anglji.

B. H.

Polski przemysł nie chce stosunków z sowietami.

Warszawa, 21. września.

Sfery gospodarcze Polski okazują **niechęć do nawiązania stosunków handlowych z Rosją sowiecką**, ponieważ próby nawiązania stosunków wymiennych wypadły mniej, niż niepomyślnie. Sfery te oświadczyły się również **przeciw zawarciu umowy handlowej z Rosją i Ukrainą sowiecką.**

W związku z tem rozpatrywano projekt prowadzenia obostrzeń specjalnych w dziedzinie obrotu towarowego ze wschodem. — (AW).

Gdansk chce mieć walutę angielską.

W TEN SPOSÓB CHCE SIĘ UCHYLIĆ Z POD KONTROLI POLSKI.

Gdańsk, 21. września.

„Danziger Zeitung" w dzisiejszym numerze zamieszcza obszerny artykuł, nadesłany z kół kupieckich, a oświadczający się **za wprowadzeniem w Gdańsku waluty angielskiej.**

Autor artykułu podkreśla ujemne skutki waluty niemieckiej w Gdańsku i zaznacza, że wprowadzenie nowej waluty zmieniłoby rychło położenie. Nowa waluta przyniosłaby wielką korzyść Gdańskowi, gdyż wedle rozstrzygnięcia wysokiego komisarza, Gdańsk może zaciągnąć pożyczkę zagraniczną miejską, czy też państwową tylko za zgodą Polski. **Po wprowadzeniu nowej waluty, kontrola Polski musiałaby ustać.** (PAT).

Z DNIA.

CUKIER DLA LWOWA.

Magistrat zawsze dbał o nasze sprawy,
Zdanie przeciwne jest zwyczajną plotką.
Właśnie pojechał Neuman do Warszawy,
Aby nam życie osłodzić na słodko.

Trzysta wagonów cukru nam przywiezie.
Więc komuż taki gest się nie spodoba?
Napewno po tej cukrowej imprezie
Wzmoże się znowu cukrowa choroba.

Zmilkną nareszcie lamenty i skargi,
Oraz ankiety z reklamą hałaśną.
Gdy miasto wschodnie osłodzi nam targi,
Po których jeszcze jest nam troche kwaśno.

Nemo.

Wybuch bomby ukraińskiej we Lwowie.

Detonację w Rynku słyszano w całem mieście.

Lwów, 22. września.

(d) Wczoraj wieczorem o godz. 8'30 **miasto nasze zostało zaalarmowane odgłosem silnej detonacji,** która gdzieś z środka miasta słyszaną była **aż na peryferjach.** W kilka minut potem z rozmaitych stron miasta spieszyły do śródmieścia grupy ludzi, chcąc się przekonać o powodach tej silnej, **przypominającej czasy wojny polsko-ukraińskiej detonacji.**

Miejscem wybuchu była **kamienica w Rynku pod l. 10,** znajdująca się na skrzyżowaniu ulic Ruskiej i Serbskiej. Już w kilka minut po tym silnym wybuchu zjawili się na miejscu reprezentanci policji, a równocześnie odruchowo niemal wyjechała na miejsce **straż pożarna** pod komendą zastępcy naczelnika p. Spaczyńskiego, gotowa do ratunku jeżeli zajdzie tego potrzeba.

Po przybyciu pierwszych policjantów pieszych i konnych zjawili się zaraz na miejscu: dyrektor policji dr. Reinlender, komendant policji Łukomski w otoczeniu urzędników: podinspektora dra Torwińskiego, nadkomisarza Kozakiewicza, komisarza Kajdana, Steckiego, Stojkowa i Łabiaka, grona agentów i silnego zastępu posterunkowych. Dalej przybyli wiceprezydent miasta dr. Stahl, komendant okręgowy Wiczyński z komisarzem Iwachowem, dyrektor gazowni inż. Żardecki, pogotowie elektryczne, oraz reprezentanci prasy.

Detonacja, którą **słyszano prawie w całem mieście,** pochodziła — jak wspomnieliśmy — z kamienicy w Rynku l. 10, w której mieszczą się rozmaite instytucje ruskie, jak księgarnia ukraińska, bank kredytowy ukraiński, redakcja „Diła“ i drukarnia **oraz inne towarzystwa ruskie.** Eksplozja nastąpiła w klatce schodowej w parterze tuż obok drzwi księgarni, wychodzących na kurytarz.

Materjał wybuchowy musiał być niezwykle silny, bo wybuch **wstrząsnął całym gmachem tak, że w wielu miejscach potworzyły się szerokie rysy,** a bezpośrednio w miejscu eksplozji **runął kawał ściany, wyrywając i niszcząc rozdzielnicę elektryczną wraz z zegarem.**

Po bliższem zapoznaniu się z miejscem eksplozji **nasuwa się przekonanie, że wybuch — prawdopodobnie ekrazytu — nastąpił w skrytce zamkniętej żelaznymi drzwiami, gdzie zwyczajnie znajduje się zegar elektryczny.**

Nie ulega prawie wątpliwości, że ktoś, **kto materjał wybuchowy przygotował dla wyrządzenia jakiejś „niespodzianki“,**

umieścił bombę w doskonałej skrytce,

aby w odpowiednim momencie użyć ją **do wykonania planowanego zamachu.** W tej chwili, trudno stwierdzić, czy bombę włożono do skrytki bezpośrednio przed eksplozją, czy też **schowano ją o wiele wcześniej,** a eksplodowała ona wskutek poruszenia lub wstrząśnięcia.

Wybuch, który nastąpił z tak wielką siłą, że zniszczył kawał muru i klatkę schodową, **nie spowodował na szczęście żadnych ofiar w ludziach.** O sile eksplozji świadczy fakt, że w budynku tym i w sąsiednich domach

powylatywały wszystkie szyby.

Na zarządzenie komendanta Łukomskiego organa policyjne przystąpiły do przeprowadzenia **ścisłej rewizji,** w całym budynku, poczem około godziny dwunastej w nocy pozostawiono posterunki dokoła całej kamienicy w ulicy Ruskiej i Blacharskiej, nie wypuszczając z niej nikogo. — Dziś rano odbędzie się ponowna i to ścisła rewizja, która ustali przyczynę wybuchu.

Narazie komisarz Stojków

aresztował trzech młodych akademików ukraińskich,

którzy po eksplozji usiłowali zbiedz z tej kamienicy. Do późnej nocy aresztowanych przesłuchiwał komisarz Chomrański. Również został przytrzymany woźny ukraińskiego banku kredytowego.

* * *

Po szeregu zamachów terrorystycznych, wykonanych w naszym kraju, **wypadek powyższy we Lwowie zaniepokoił bardzo nasze społeczeństwo. Prawdopodobnie niezwykły zbieg okoliczności stanął na przeszkodzie w wykonaniu jakiegoś efektownego czynu terrorystycznego,** dla którego to przeznaczona była właśnie bomba, eksplodująca z takim hukiem przedwcześnie wśród tych, którzy ją ukryli.

Społeczeństwo nasze domaga się od władz przeprowadzenia energicznego śledztwa i podania wyniku jego do wiadomości publicznej.

Nasz dobytek kresowy w ogniu.

Lwów, 22. września.

(d) Wczoraj nadeszły do Lwowa znów alarmujące wieści o licznych wypadkach podpalania magazynów zboża.

Ubiegłej nocy — jak donoszą nam telefonicznie z Przemyśla — w majątku Dziewięczyce, własność księżnej Karoliny Lubomirskiej wybuchł pożar w magazynie zboża, który trwał aż do późnego wieczora. Szkoda wynosi **przeszło 10 miljonów marek!**

W nocy zawiadomiono nas o pożarze, wybuchłym w majątku Zielonka, własność p. Drużbackiego, gdzie spalił się dwór.

Doniesiono też o pożarze w **Buszkowicach** pod Przemyślem, gdzie również **pożar wyrządził miljonowe straty.**

We wszystkich powyższych wypadkach działała zbrodnicza ręka podpalaczy, których niestety władze nasze nie są w stanie wykryć. Wskutek tego zbrodniarze uchodzą bezkarnie, a społeczeństwo kresowe patrzy z trwogą w przyszłość, nie mogąc się doczekać energicznych i bezwzględnych zarządzeń naszego rządu.

Czas najwyższy, by pomyślano wreszcie o planowej akcji, którąby póki czas zdusiła w zarodku okrutne plany barbarzyńców.

Dwa razy więcej cukru niż w ubiegłym roku

WYPRODUKUJĄ NAM POLSKIE CUKROWNIE W TEGOROCZNEJ KAMPANJI.

Warszawa, 20. września.

(m) Urodzaj buraków cukrowych przewidywany jest w bieżącym roku w ilości 246.162 wagony, gdy w roku ubiegłym wynosił tylko 112.879 wagonów.

W związku z tem spodziewana **produkcja polskich cukrowni obliczana jest na 30.900 wagonów,** a więc będzie prawie dwa razy większa, niż zeszłoroczna, która wynosiła 12.092 wagony.

NIEMIECKI SAMOLOT BEZ MOTORU.

Niedawno temu w Niemczech odbyły się próby wzlotu na samolotach bez motoru. W próbach tych wzięli również udział liczni cudzoziemcy. Rycina powyższa przedstawia słynnego pilota holenderskiego Fokkera w chwili, gdy ten wznosi się w powietrze.

MINIATURY.

Pod wiedeńską kawiarnią.

Podejrzywając, że ona czeka nie tyle na tramwaj, co na jakąś zaczepkę, podchodzę do niej i wywiązuje się między nami następujący djalog:

— Pani czeka na ŁD czy na UL?

— A cóż to panaobchodzi? — Bo radbym pani towarzyszyć. — Za towarzyszką dla siebie oglądnij się pan w pasażu Mikolasza. — Tam żadna nie udaje, że na tramwaj czeka. Właśnie dla pana najstosowniejsza taka, która nawet nie udaje. — Kiedy ja lubię żyć iluzjami. — Pan cały jest jak jedna wielka iluzja. — Dlatego też szukam dla siebie realnego dopełnienia. — Jak przyjdzie mój narzeczony, to on panu dopełni. — Ładny narzeczony, na którego pani już godzinę czeka. — Pan się myli, ja co dopiero przyszłam. — Z tamtej strony chodnika. — Pan zaczyna być impertynencki! — Pani jest już nią dawno. — Więc proszę się odemnie odczepić. — Kiedy ta nie szyszka, a pani nie jest krowi ogon. — Panie, pan się zapomina! — Taka już moja natura, gdy widzę ładną kobietę. — Za późno na komplementa, ja pogardzam panem. — A więc na razie bodaj negatywne uczucie. — Pan chyba oszalał! — Pani w tem wina, nie moja. — Pan masz maniery ulicznego donżuana. — Kobieta prędzej wybaczy takie, niż żadne. — Ja panu nie myślę nic wybaczać. — Bo też jeszcze za rycho na to. — Pan jeszcze długo myśli mnie tak maltretować? — Aż do rogatki Łyczakowskiej lub do Wysokiego Zamku. — A potem? — Potem jak pani każe: zostanę, lub pójdę sobie. — Jadę zatem na Wysoki Zamek w nadziei, że pan tam przyjdzie do rozumu. — U pani, jak widzę, już się to stało, więc i ja przyrzekam poprawę...

Jak magistrat lwowski przygotował wybory.

Lwów, 22. września.

Zbliża się termin pierwszych wyborów do Sejmu i Senatu w zjednoczonej wolnej Polsce i czynności przygotowawcze są już w pełnym toku. Zdawaćby się mogło, że fakt tych pierwszych wyborów powinien natchnąć wszystkie powołane do tego czynniki duchem sprężystości, zapału i energji, ażeby wszystko było w czas i należycie przygotowane i w ten sposób należyte przeprowadzenie wyborów zapewnione.

Jak jednak inaczej przedstawia się ta rzecz u nas we Lwowie. Magistrat, do którego w myśl ordynacji wyborczej należało sporządzenie spisów wyborców w terminie ustawą ściśle określonym, nie tylko spóźnił się o cały tydzień z przedłożeniem tych spisów, ale pozatem przedłożone spisy urągają wprost pojęciu prawdziwości i dokładności. Nazwiska poprzekręcane, osoby uprawnione powypuszczane, natomiast wstawione inne do wyboru nieuprawnione, tak że komisje wyborcze będą miały nielada pracę, by listy te o ile możności uzgodnić i doprowadzić do stanu przynajmniej przybliżonego do rzeczywistości.

Dla okręgu wyborczego Nr. 50 dla miasta Lwowa zostało ustanowionych 72 komisji obwodowych i przewodniczący, ich zastępcy i członkowie komisyj mianowani. W społeczeństwie bardziej karnem jak nasze, nikt z pewnością nie usuwałby się od spełnienia tego obywatelskiego obowiązku. U nas dzieje się inaczej. Wielu usuwa się bez poważnej przyczyny, posługując się świadectwami lekarskiemi itp., a są i tacy, którzy wystosowane do nich wezwania wprost ignorują, powołane zaś do tego czynniki są za słabe czy za apatyczne, by takich w myśl ustawy należycie ukarać i do spełnienia obowiązku zmusić.

Od tygodnia odbywają się czynności reklamacyjne w komisjach, a większość tychże niema ani stołu, ani krzeseł, ani przyborów do pisania, do których dostarczenia obowiązany jest Magistrat wedle art. 100 ordynacji i na nic się nie zdały prośby i ponaglenia w tym kierunku do komisji okręgowej i Magistratu wnoszone, gdyż Magistrat jest na to wszystko nieczuły. Ozz.

KRONIKA.

—o—

Lwów, 22. września.

MONETA METALOWA W POLSCE.

Jak się dowiadujemy, Ministerstwo skarbu zakupiło zagranicą prasę potrzebną do odbijania pieniędzy metalowych, które zgodnie z zapowiedzią ministra skarbu, mają się wkrótce ukazać. Dotychczas nie ustalono aliażu, z którego mają być bite metalowe znaczki pieniężne o wartości od 5-ciu do 100 marek.

—o—

LIKWIDACJA P. U. Z. A. P. P.

Państwowy Urząd Zakupu Artykułów Pierwszej Potrzeby jest już niemal zupełnie zlikwidowany z 690 urzędników, których zatrudniał w chwili najżywszego rozkwitu swej działalności, po zostało w chwili obecnej tylko 16-ciu, którzy wykańczają czynności buchalteryjne przy likwidacji.

—o—

Przyszli senatorzy socjalistyczni. Na onegdajszem posiedzeniu C. K. W. P. P. S. ustalono listę kandydatów do senatu. Na pierwszem miejscu listy okręgu warszawskiego, oraz listy państwowej uchwalono postawić jednomyślnie kandydaturę p. Bolesława Limanowskiego.

Zmiany w liście państwowej P. S. L. Wobec nieporozumień, jakie wyłoniły się pomiędzy stronnictwem „Piast“ a grupą Stapińskiego na tle ustalenia listy państwowej, odbyły się wczoraj narady, w których doszło do porozumienia i zawarto kompromis. Listę złożoną już u komisarza generalnego ma się wycofać celem poczynienia zmian.

Nowy komendant korpusu krakowskiego. Wczoraj rano przybył do Krakowa nowy komendant korpusu krakowskiego, gen. dywizji Czikiel.

Kandydaci Polsk. Zw. Robotn. Onegdaj złożono u generalnego komisarza wyborczego czwartą z kolei listę państwową z ramienia ogólnego związku robotniczego w Polsce. Na czele listy umieszczono p. Erlicha, radnego m. Warszawy.

Kurator szkolny na Wołyniu. W najbliższym czasie ma nastąpić obsadzenie kuratorjum szk. w Łucku. Jak słychać, na to stanowisko upatrzony jest p. dr. Antoni Ryniewicz, wizytator szkół na Pomorzu.

Wolny wywóz z województwa krakowskiego. Województwo krakowskie na skutek polecenia ministerstwa spraw wewnętrznych uchyliło wszystkie ograniczenia co do wywozu środków żywności z granic województwa. Wywóz tłuszczu dozwolony jest jedynie do wysokości 10 kg. Władze województwa rozesłały do wszystkich starostw odpowiednie instrukcje.

(s). **Generał Iwaszkiewicz i lwowscy kolejarze.** Generał Iwaszkiewicz, który niejednokrotnie wyrażał się o dzielności kolejarzy, nazywając ich „swoją drugą armją“, stał się ulubieńcem tej rzeszy pracowników. Na pierwszą wieść o chorobie generała ruszyli znowu kolejarze zwartą falangą i utworzyli fundusz pod hasłem uczenia cierpień człowieka, którego wysoko cenią. Fundusz wynosi przeszło 1,000.000 mkp. Czyn kolejarzy lwowskich zasługuje naprawdę na najwyższe uznanie.

Proces paskarzy-restauratorów. W sądzie okręgowym krakowskim rozpoczęła się rozprawa rzeciw 17 restauratorom i właścicielom kawiarń oskarżonym o zamknięcie lokali celem wymuszenia na władzach gminnych dostarczenia opału i środków aprowizacyjnych i zatwierdzenia nowego cennika. Część oskarżonych nie jawiła się, wobec czego wyrok co do nich zapadnie zaocznie.

Z życia towarzyskiego. Ślub p. Marji Schmarównej, córki lekarza, z p. Tadeuszem Białasem, porucznikiem, synem prezesa poczty, odbędzie się dnia 23. września br. o godz. 7 wieczorem w Bazylice katedralnej.

Rozsądni dorożkarze warszawscy. Związek dorożkarzy w Warszawie ogłosił w pismach, że nieprawdziwa jest wiadomość, jakoby dążyli do podwyższenia taksy z 450 mk. na 1000 mk. „pojmując, że podwyżka spowodowałaby zmniejszenie frekwencji pasażerów. Co powiedzą na to lwowscy dorożkarze?

Nadużycia na punkcie etapowym. Z polecenia urzędu emigracyjnego na punkcie etapowym w Sarnach za popełnione nadużycia zawieszono 3-ch urzędników wyższych: komisarzem emigracyjnym w Sarnach tymczasowo mianowano Echeńskiego.

Wycieczka amerykańska. We wtorek przybył do Gdańska okręt „Lituania“ z wycieczką kupców i przemysłowców polskich z Ameryki. Wycieczka uda się z Gdańska do Polski, celem zaznajomienia się z polskim przemysłem i handlem.

Pensje i stypendia. W fundacji Pietruskich wakują pensje dożywotnie (męska 120.000 mk. i kobiece 110.000 mk.) i stypendjum szlacheckie (100.000 mk. rocznie). Bliższe szczegóły na tablicy ogłoszeń w Tymczasowym Wydziale Samorządowym we Lwowie.

W szkołach polskich w Czechosłowacji są do objęcia natychmiast następujące posady: 1. kierownika szkoły powszechnej. 2. Nauczyciela szkoły wydziałowej z kwalifikacją z I. grupy. 3. Nauczyciela szkoły wydziałowej z kwalifikacją z III. grupy. 4 Dwie posady nauczycieli szkół pospolitych. Podania wraz z świadectwami i życiorysem należy wnosić do Zarządu Głównego Tow. Szkoły Ludowej, Kraków, ul. św. Anny 5.

—o—

TRAGICZNY ZGON POWSTAŃCA.

Onegdaj zmarł nagle popularny i ogólnie lubiany w naszem mieście staruszek, powstaniec z roku 1863, Józef Chlebiński. Śp. Chlebiński był synem żołnierza napoleońskiego z VIII-go pułku ułanów. Po powstaniu styczniowem tułał się po świecie, a powróciwszy do kraju został funkcjonarjuszem Towarzystwa Szkoły Ludowej, na który to cel zbierając po lokalach publicznych stał się jedną z charakterystycznych, dobrze znanych postaci Lwowa. Rząd polski nadał mu, podobnie jak innym powstańcom rangę oficerską, z malutką kilkutysięczną pensją, z której staruszek, obarczony rodziną, cudem tylko się utrzymywał.

Onegdaj, wracając do domu, upadł na podwórzu przed własnem mieszkaniem i zginął na miejscu. Pozostała po powstańcu wdowa z trojgiem niezaopatrzonych dzieci znalazła się zupełnie bez środków do życia i zagraża jej najostateczniejsza nędza. Pismo nasze apeluje do swych Czytelników, by nie pozwolili ginąć z głodu żonie i dzieciom jednego z ostatnich żołnierzy walk styczniowych i ogłasza składkę: „Dla wdowy po powstańcu“. Datki składać należy w Administracji naszego pisma. 7120

Nasza polityka skarbowa i finansowa.

Warszawa, 21. września.

Expose ministra skarbu Jastrzębskiego, wygłoszone na wczorajszem posiedzeniu Sejmu:

Już w chwili przedstawienia Wysokiemu Sejmowi projektu budżetu na rok 192.. było rzeczą jasną, że wszystkie pozycje budżetowe, oparte na oczekiwanym spadku cen, **nie odpowiadały rzeczywistości i muszą być poważnie przekroczone.** Deficyt, przewidywany w marcu na 130 miljardów, został w czerwcu określony na 400 miljardów mk. Przewidywany spadek cen nie tylko nie nastąpił, ale, począwszy od lutego, **obserwujemy zjawisko odwrotne,** uwydatnione w miesięcznych dodatkach drożyźnianych dla pracowników państwowych. Równolegle idzie stały wzrost emisji. Tylko wzrost długu państwowego dzięki wydatnym wpływom daniny został na krótki czas wstrzymany. **Do kulminacyjnego punktu dochodzą ceny wszelkich produktów** z końcem sierpnia i z początkiem września. Taki stan rynku znajduje swój uwydatniony wyraz we wzroście wydatków osobowych i gospodarczych wszystkich pozycji budżetu.

Możliwie dokładne i bardzo ostrożne zestawienia pozwalają wytworzyć taki obraz budżetowy do końca b. r.:

Wzrost wydatków osobowych wynosi 287 miljardów, a wszelkich innych oprócz osobowych, 276 miljardów, co łącznie z preliminowaną w budżecie sumą 592 miljardów, **da nam 1155 miljardów.** Ponieważ dochody łącznie z preliminarzem będą stanowiły 603 miljardy, przewidywany zatem **deficyt wynosi 552 miljardy.** W tej sumie na inwestycje przekroczono budżet na 60 miljardów, pozostałe zaś kwoty należą do wydatków zwyczajnych. Ten stały wzrost wydatków państwowych spowodował **poważne zwiększenie się długu skarbu państwa w P. K. K. P.,** który wynosi obecnie 314 miljardów, jak również wzrost emisji do 424 miljardy, z czego ustawowo niepokrytych 275 miljardów.

W związku z tym stanem rzeczy przedkładam Wysokiemu Sejmowi ustawę o upoważnienie **do dalszego zadłużenia skarbu państwa w P. K. K. P.** do 370 miljardów i do dalszej emisji ustawowo niepokrytej do sumy 350 miljardów.

Ten poważny stan naszych finansów jest wynikiem całego szeregu przyczyn, sięgających do pierwszych dni naszej młodej państwowości i nie może i **nie powinien być objaśniony wypadkami ostatnich miesięcy,** błędami tego lub innego rządu, lub fałszywą polityką pojedynczych ministrów skarbu.

Aby podołać nieodzownym potrzebom, weszliśmy na łatwą, lecz śliską drogę pokrywania wydatków państwowych i gospodarczych drogą emisji.

Wszystkie gałęzie produkcji, wszystkie czynniki życia gospodarczego **zwracają się do rządu o kredyt i** pomoc finansową. Niejasne stanowisko rządu pomogło utrwaleniu się tej z gruntu fałszywej i niebezpiecznej koncepcji. Te czynniki zwiększają niesłychany nacisk na skarb państwa w kierunku dalszej inflacji, gdyż ciągle stoimy przed obawą zgubnego w skutkach zahamowania życia gospodarczego i zrujnowania prac i robót już rozpoczętych.

Jedyną drogą wyjścia jest neutralizowanie skutków inflacji **drogą mocnego oddziaływania podatkowego.** Niestety wszelkie wysiłki w tym kierunku odznaczały się wyjątkową bezpłodnością. Idąc po linji najmniejszego oporu, położyliśmy główny nacisk na podatki pośrednie. Akcyza od spirytusu, jakkolwiek daje poważną nadwyżkę ponad preliminarz budżetowy, przynosi jednak zaledwie część należnych skarbowi dochodów, gdyż trzy czwarte konsumcji usuwa się z pod kontroli skarbowej. W dziedzinie podatków bezpośrednich **jedynym wybitnym momentem była danina państwowa.** Podatek gruntowy w jego obecnej formie nie dosięga 20 części wpływów przedwojennych. Podatek przemysłowy daje zaledwie jedną ósmą część wpływów przedwojennych, zaś podatki od kapitałów i rent, oraz „safes" **nie dają faktycznie nic.**

Główną przyczyną naszych niepowodzeń w tej dziedzinie była ciągła deprecjacja waluty, dzięki czemu pobieranie podatku odbywało się właściwie mówiąc w innej walucie, niż w tej, w której został on uchwalony.

Wobec braku środków żywnościowych musieliśmy wejść na drogę kontrolowania ich i sztucznego wpływania na ich cenę na rynku wewnętrznym. Dzięki ograniczeniu wywozu i ciągłemu wzrostowi produkcji daje polityka pewne dodatnie wyniki, utrzymując ceny na poziomie niższym od odpowiednich cen na rynku światowym. Odbywa się to jednak kosztem intenzywności produkcji i obniżenia siły płatniczej producentów, czyli właściwie **kosztem skarbu państwa.** W związku z tem pozostaje nasza polityka taryfowa, ogólnie nie dosięgająca nawet połowy stawek przedwojennych, a w niektórych zasadniczych produktach, jak zboże, węgiel, żelazo, zaledwie w jednej trzeciej stawek przedwojennych. Jest to **jedną z głównych przyczyn deficytu kolei państwowych,** wynoszącego przeszło 25 proc. deficytu państwa. Państwo, dążąc do sztucznego obniżenia niektórych **cen artykułów** pierwszej potrzeby, oraz **pewnych świadczeń** w celu odciążenia budżetów obywateli, **uszczupla poważnie niektóre swoje dochody,** innemi słowy utrudnia sobie **naturalne wyrównanie** budżetu, co pociąga za sobą **konieczność** zwiększenia emisji pieniędzy papierowych. Zaś ta emisja ze swej strony **przyczynia** się niewątpliwie do dalszego wzrostu cen.

Jest faktem niezbitym, że **poprawa całej** gospodarki państwowej **musi się odbyć w płaszczyźnie podatkowo-budżetowej.** Teraźniejsze ciężary są niesłychanie niskie. Jest więc warunkiem koniecznym **reformy powrót** do normalnych stosunków gospodarczych. Ten powrót jest jednak ściśle związany z sanacją waluty, t. j. **wprowadzeniem stałego i zdrowego miernika wartości, ponieważ** marka przy jej ciągłej chwiejności **roli tej spełnić** nie może.

Jednym ze środków byłoby wprowadzenie do wymierzania poborów **jednostki teoretycznej** i do ustalania systemu **mnożników** sumy wymiaru w markach. Taka sama podstawa musiałaby być przyjęta przy tworzeniu budżetu. Ta reforma jest **w tej chwili**

ZWYCIĘSKI WÓDZ TURKÓW.

Mustafa Kemal-pasza.

(d) Podobizna powyższa przedstawia **Mustafę** Kemal-paszę, wodza wojsk tureckich, **które rozgromiły** armję grecką. Kemal-pasza, **nie uznający** podziału dawnego państwa tureckiego, **utworzył** w Angorze nowy rząd turecki i **zorganizował** waleczną armję, która zwycięsko **opierała się armji** greckiej. Ostatecznie armja Kemal-paszy rozgromiła doszczętnie Greków, tak, że **prawdopodobnie** opuszczą oni w zupełności **Małą Azję.**

Liga Narodów w sprawie Małopolski wschodniej.

PROJEKT AUTONOMJI WYWOŁAŁ KORZYSTNE WRAŻENIE.

Genewa, 21. września.

Komisja polityczna przystąpiła do obrad w sprawie Galicji Wschodniej. Delegaci serbski i czeski opuszczają salę obrad. Delegat kanadyjski uzasadnia ogólnikowo wniosek w sprawie Galicji Wschodniej.

Delegat polski Askenazy stwierdza niekompetencję Ligi w tej sprawie, wzmiankując jednocześnie o projekcie autonomji dla Galicji Wschodniej, opracowanym przez rząd polski, co wywołuje **dodatnie wrażenie na członkach komisji,** ujawniające się w potakiwaniach.

Delegat litewski Sidzikaukas mówi o rzekomych cierpieniach ludu ukraińskiego w Galicji Wschodniej, powołując się na art. 87 traktatu Wersalskiego. Askenazy zbija wywody Sidzikaukasa, stwierdzając, że w sprawie Galicji Wschodniej ma zastosowanie tylko artykuł 9 traktatu w St. Germain.

Wniosek Fieldinga bez dalszej dyskusji komisja przyjmuje przez aklamację. Wniosek zostanie przedłożony zgromadzeniu Ligi. (PAT).

przedmiotem bardzo poważnych badań przez departamenty skarbu. Idzie o praktyczne jej zastosowanie do naszych warunków. Wątpliwości są jednak poważne. Jeżeli zdecydujemy się na tę metodę, to przedewszystkiem musimy raz na zawsze odrzucić myśl o t. zw. stabilizacji, przeciwnie **jest to drogą dalszej i ciągłej depreciacji marki.**

Dokładna analiza całokształtu naszych stosunków ekonomicznych z coraz większą natarczywością wysuwa na czoło zagadnienie **wprowadzenia w nasze życie gospodarcze bardziej zdrowego, stałego miernika wartości, niż obecna marka.** Przedewszystkiem ilość tych wartości stale i wydatnie wzrasta, wszelkie gałęzie produkcji pracują coraz intenzywniej i coraz więcej nasycają rynek. Zbiory tegoroczne, przyjmując dalsze zwiększenie konsumcji, **pozwolą nam wywieźć około pół miljona ton zbóż chlebowych.** Bardzo skrupulatne obliczenia wskazują, że **posiadamy nadwyżkę około 1 miljona sztuk trzody,** którą bez żadnej przeszkody dla spożycia w kraju możemy wywieźć za granicę. Ale to są dopiero przewidywania, jakkolwiek obecnie już daliśmy pozwolenie na wywóz 2000 ton ziemniaków, 70 tys. ton jęczmienia i 80 tys. ton cukru. Ziemniaków na wywóz posiadamy bardzo pokaźną ilość, nie mniej, niż półtora miljona ton, ale na wywóz całej ilości **nie pozwalają nam środki komunikacyjne.** Ilość cukru na wywóz podwoimy z łatwością przed końcem kampanji, czyli że wywieziemy najmniej 150 tys. ton, pozostawiając dla konsumcji krajowej zapas **o 50 proc. większy, niż w roku zeszłym.** Przemysł włókienniczy rozwija się stale i sięga po nowe rynki wywozowe.

Zwyciężyło życie gospodarcze i jest gotowe do dalszego rozwoju. Brakuje tylko do ostatecznej konsolidacji wyprostowania swego biegu zdrowego środka wymiany.

Dwie są znane metody rozwiązania tego zadania. Pierwsza t. zw. deflacyna, czyli powolne przywracanie zdeprecjonowanemu znakowi obiegowemu jego rynkowej wartości. **Jest to droga długa,** nasuwająca olbrzymie trudności i połączona z olbrzymim wstrząsem całokształtu życia gospodarczego.

Drugą metodą jest t. zw. emfatycznie stabilizacja z jej naturalną konsekwencją, t. j. wprowadzeniem w pewnym momencie i na pewnym poziomie **legalnej dewaluacji znaku obiegowego.** Do tego celu konieczne są środki, mogące nasycić rynek drogim miernikiem obiegowym. Oglądanie się na pomoc zewnętrzną jest złudzeniem. Musimy więc szukać tych środków u nas. Środki takie posiadamy. P. K. K. P. w tej chwili posiada w złocie i w **srebrze 76 miljonów marek w złocie,** t. j. tyle, co 10 miljonów franków w złocie, a właściwie suma ta jest większa. Prócz tego zapasu **szlachetnych metali posiadamy na potrzeby państwowe około 12 miljonów dolarów,** czyli 150 miljonów franków papierowych. Jest to kapitał niezbędny na pokrycie naszych zobowiązań za granicą, ale w chwili obecnej stanie się niesłychanie ważnym czynnikiem dla przeprowadzenia planów sanacyjnych.

Biorąc pod uwagę pomyślne konjunktury gospodarcze, sądzę, że nastąpił moment, **aby ten zapas kruszcu ożywić.** Na zupełną reformę waluty warunki nasze jeszcze nie pozwalają. Potrzeba na to przeprowadzić cały szereg prac przygotowawczych. Wybrałem więc drogę pośrednią: przygotowanie gruntu pod reformę, której czas określiłbym na przeciąg od 3 do 5 lat. W tym okresie, wierzę, że doprowadzimy do równowagi budżetowej i do **wyprostowania** zasadniczej linji naszego życia gospodarczego. Zasadą projektowanej **nowej pożyczki** jest jej dwuwalutowość. Połowa każdej obligacji opiewać będzie na marki polskie, a połowa na złote.

Z drugiej zaś strony chciałbym wypuścić **na rynek nowy znak obiegowy,** nie ulegający poważnym wahaniom i, przystosowany do większych tranzakcji. Bony skarbowe zaczynają już odgrywać te rolę. Nowy papier będzie posiadał wobec bonów poważne korzyści, które rynek wkrótce oceni. P. K. K. P. będzie chętnie udzielała pod zastaw nowych obligacyj kredytu krótkoterminowego, którego wysokość będzie normowana sytuacją rynku i indywidualnym charakterem zastawiającego. Powodzenie pożyczki będzie czynnikiem niezwykle dodatnio wpływającym na stabilizację marki i ułatwi drogę do przyszłej całkowitej reformy.

Ja nie apeluję do uczuć patrjotycznych szerokich mas. Zwracam się do publiczności z przeświadczeniem, że pierwszy raz powierzy ona swoje pieniądze państwu bez ciężkich ofiar indywidualnych.

Sprawa pożyczki ani na chwilę nie zatrzymuje w biegu przygotowań do gruntownej reformy fiskalnej, którą rząd obecny pragnie pozostawić nowemu rządowi. Na najbliższe lata nasz system podatkowy musimy oprzeć na następujących podatkach bezpośrednich: gruntowym, zreformowanym i uproszczonym, zwłaszcza w Małopolsce, **dalej na podatku przemysłowym, a właściwie obrotowym,** który znajduje się w opracowaniu i w dochodowym, przebudowanym przez odrzucenie wszystkich płatników niższej kategorji. W zakresie opłat skarbowych ustawa unifikacyjna, obejmująca wszystkie dzielnice, jest w opracowaniu, ale nie będzie mogła być gotowa przed końcem roku.

W dziale podatków pośrednich wprowadza się już ulepszenia organizacyjne i pod kątem gospodarczym reguluje się politykę fiskalną. Przy konsekwentnem wykonaniu takiego programu, gdyż nie sam plan, ale jego wykonanie stanowi o powodzeniu, moglibyśmy już w roku przyszłym dojść ewentualnie **do dwóch trzecich części papierów przedwojennych,** t. j. do 1 miljarda złotych polskich, czyli franków złotych. Z drugiej zaś strony państwo musiałoby wyrzec się roli uniwersalnego źródła kredytu i ograniczać się coraz więcej do spełniania zadań, ściśle z państwowością związanych.

W polityce inwestycyjnej muszę brać pod uwagę przedewszystkiem najbliższe potrzeby gospodarcze.

Stosując taką politykę, możnaby rachować, iż **w przyszłym roku deficyt państwowy nie powinien być większy, niż 30 procent ogólnej sumy wydatków.** Większe lub mniejsze powodzenie przygotowywanych reform będzie zależeć od zdecydowanej postawy nowego Sejmu i rządu, co do natychmiastowego wcielenia w życie bez wahań i kompromisów, zdrowych zasad polityki finansowej i gospodarczej.

WOJSKOWY ZAMACH STANU W GRECJI?

Londyn, 21. września.

Według wiadomości przesłanych z Aten do „Daily Telegraph“ koła monarchistyczne **obawiają się zamachu stanu ze strony oficerów-wenizelistów w Tracji.** Monarchiści obawiają się również marszu zbuntowanych wojsk na Ateny. (AW.)

EKONOMISTA.

—o—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 21. września 1922.

Waluta markowa.

A) Akcje bankowe:		Gafota	1
		Górka	8
Akc. Związk.	700	Oikos	7
Dyskont Lw.	1300	Parowozy	1
Handl. Pozn.	3200	Patria	5
Hipot. akc.	80[illegible]	Pezet	1
Hipot. zemsl.	4[illegible]0	Pocisk	
Małopolski	750	Polski Glob	
Powszechny	375	Polska nafta	1
Przemysłowy	6[illegible]0	Pol. Tow. Budowl.	2
Ziemski kred.	600	Pol. Tow. handl	
		P[illegible]sot	
B) Akcje przem. i handl.:		Ra[illegible]szawa	[illegible]
		Siersza elektr.	
[illegible]row. Lwow.	1800	Gór. Siersza	[illegible]
Chodorów	5050	Tepege	[illegible]
Karpalit	212	Zieleniewski	[illegible]
[illegible]mie[illegible]ów	3000	Zegluga pol.	
Galicya	70000		

WIADOMOŚCI GIEŁDOWE.

Lwów, 21. września.

Z powodu braku wiadomości z Krakowa i Warszawy ruch słaby.

Na targu akcji przemysłowych obroty w Chodorowskich, które z 5100 awansowały na 5175

Pezet podrożał o 125 i zakończył 1325.

Płacono za Oikos 8000.

Naftę 1875.

Zieleniewskiego 6150.

W akcjach bankowych i papierach lokacyjnych zastój.

Kursa walut zagranicznych naogół nieco słabsze.

Berlin prawie niezmieniony, początkowo 5'45, pod koniec 5'40. Praga znacznie potaniała, kurs ustalił się przy 236 i pół, przejściowo 237 i pół i 238. Wiedeń początkowo 10'20, pod koniec 10'25. Londyn 33900 awansował na 34200. Budapeszt zakończył kursem 3'15. Paryż z 575 podrożał na 578. Efektywne korony czeskie znacznie tańsze, notowały 238, przejściowo nawet 236. Płacono za

Tendencja w akcjach i walutach naogół chwiejna. Usposobienie rezerwowane.

funty 34.000, za marki niemieckie początkowo 5'50 pod koniec 5'65.

Z GIEŁDY NIEOFICJALNEJ.

Lwów, 22. września.

Wczoraj rano panowała tendencja zniżkowa o piątej wieczorem nastąpił zwrot, na dolary była zwyżka o 200 punktów, na czeskie korony tendencja słaba. Obrót średni.

Dolary amerykańskie 7700 do 7750, jedynki i dwójki 7600 do 7650, dolary kanadyjskie 7500 do 7550, jedynki i dwójki 7400 do 7450, marki niem. 5'50 do 5'60, setki 5'40 do 5'50, drobne 5'40 do 5'45, leje 45 do 46, drobne 44 do 45, czeskie korony 233 do 237, drobne 230 do 232, austrjackie tysiączki now. em. 600 do 650, austrjackie tysiączki star. em. 1600 do 1650, setki now. em. 60 do 65, setki star. em. 160 do 165. 50-kor. 35 do 45. 20-kor. 24 do 28, 10-kor. 12 do 14, jedynki i dwójki 0'40 do 0'50, ruble pięćsetki 1'25 do 1'35, setki 1'25 do 1'30, 10-rub. 1'20 do 1'25, reszta drobnych 0'80 do 0'90, dumskie tysiączki 20 do 25, 250-rub. 15 do 20, hrywny 4 do 7, karbowańce 1 do 2, franki franc. 600 do 620, funty sz[illegible]ngi 33000 do 33500, franki szwajcarskie 1200 do 1240.

Złoto: 20-koronówki 28000 do 28500, 20-frankówki 27000 do 27500, funty szterl. 33000 do 33500, 10-rublówki 35000 do 35500, dolary 6500 do 7000.

Srebro: korony 580 do 585, 5-koronówki 3000 do 3050, floreny 1500 do 1550, ruble 2450 do 2500, kopiejki 9'80 do 10, dolary 5650 do 5700, połówki i ćwiartki 5200 do 5250, dolary kanadyjskie 5000 do 5050, drobne 4500 do 4700, leje 550 do 560, austr. stempl. 9'50 do 10'50, austr. przekazy 9'50 do 10'50.

GIEŁDA KRAKOWSKA.

Kraków, 21. września.

(PAT.) Transakcje: Akcje: Ziemski Bank Kr. 600, Polskie Tow. Handl. 850, Zieleniewski 5550, Warsz. Spółka bud. par. 1100, Trzebinia Fabryka maszyn 1750, Górka 7800, Siersza górn. 10.000, Tepege 6400, Polska Nafta 1825.

Waluty: Dolary Stanów Zjednoczonych 7675, franki belgijskie 550, funty szterlingi 33900, marki niemieckie 5'52 i pół, korony austr. 0'10, korony czeskie 233.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 22. września.

(m) Na wczorajszej giełdzie warszawskiej papiery procentowe bezczynnie. Akcje na całej linji niżej. Waluty zagraniczne mocniej, z wyjątkiem korony czeskiej.

KURSA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ.

Warszawa, 21. września.

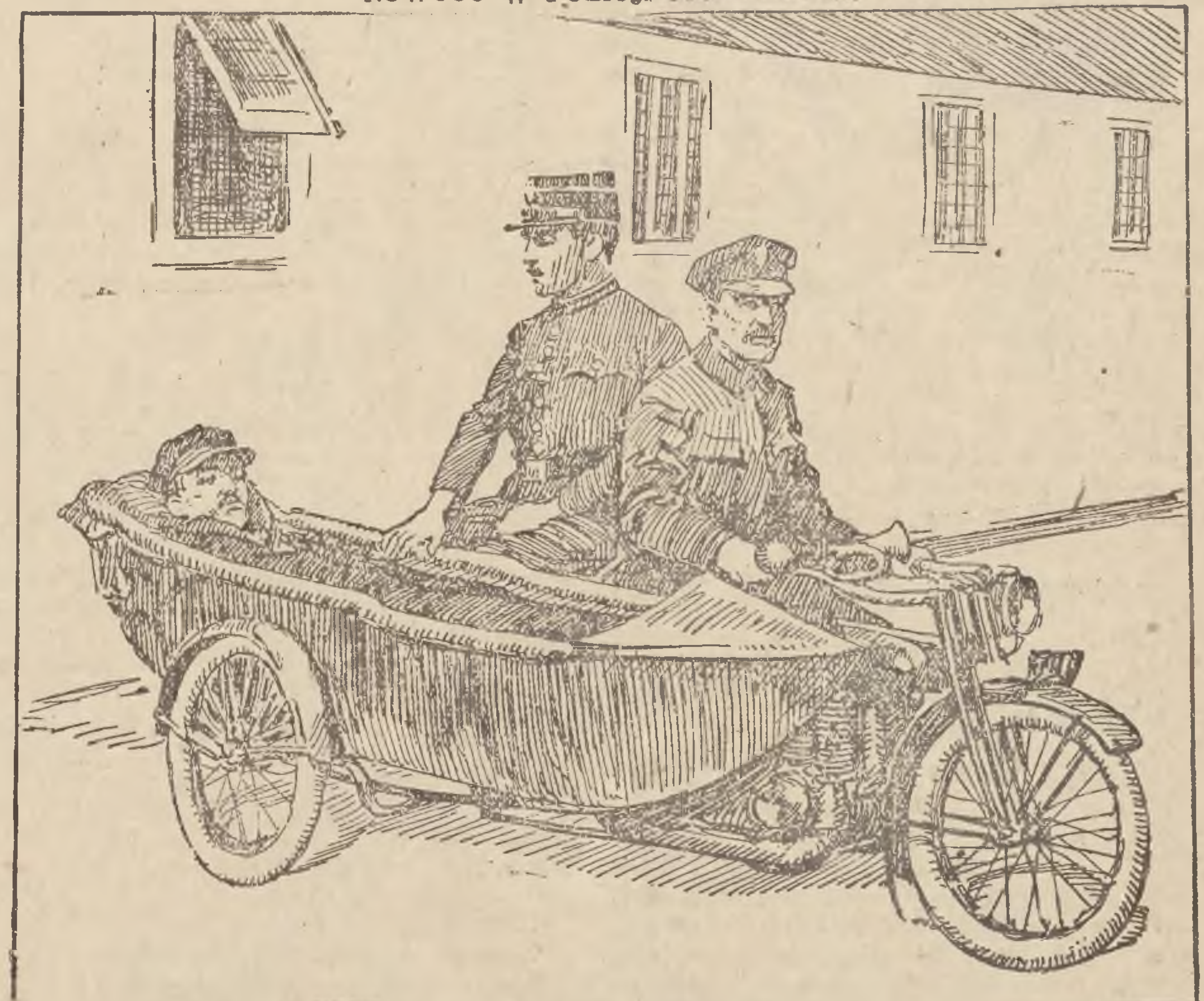
(PAT.) Transakcje. Papiery wartościowe: 6 proc. oblig. warsz. z roku 1915 i 1916 225, 4 proc. pożyczka premjowa 1550, 5 proc. listy zast. m. Warszawy 230, 4 proc. listy zast. Banku Kred. (mk.) 57 i jedna czwarta.

Waluty: Dolary Stanów Zjednoczonych 7620, marki niemieckie 5'40.

Czeki: Na Belgję 551, Berlin 5'45, Gdańsk 5'45, Budapeszt 3'15, Londyn 34000, Nowy Jork 7620, dolary drobne 7600, Paryż 502, Szwajcarja 1460, Wiedeń 10 i pół, Holandję 3000, Pragę 232.

Akcje: Bank kred. warsz. 3800, Bank zachodni 3250, Częstocice 93500, Tow. akc. fabryki cuk. 97500. Tow. przem. drzew. 1600, Warsz. kop. węgla 14675, Lilpoop, Rau i Löw 5450, Ostrowieckie zakł. 11800, Rudzki i Ska 3800, Zieleniewski 2350, Starachowice 6675, Podlsk 1012, Żyrardów 154000, J. Borkowski 1675, Bracia Jabłkowscy 1600, Warsz. Tow. transp. i żegl. 1800, Polska Nafta 1825

NOWOŚĆ W POLICJI FRANCUSKIEJ.

(d) W ostatnich czasach jedna z fabryk automobilowych we Francji sporządziła niezwykłej konstrukcji motocykl do jazdy na trzy osoby. — Koszyk zawiera nosze ratunkowe do przewożenia rannych w nagłych wypadkach. Policja francuska takie ambulansowe motocykle sprawiła dla inspekcji policyjnych, skąd w nagłych wypadkach ulicznych, jak karambole, przejechania, morderstwa i niedoszłe samobójstwa wyjeżdża agent policyjny, powołany do natychmiastowego prowadzenia dochodzeń. Takim motocyklem agent policyjny ranną osobę zaraz odsyła lub odwozi osobiście do szpitala lub pogotowia ratunkowego, co właśnie przedstawia nasza powyższa rycina.

GIEŁDA WIEDEŃSKA.

Wiedeń, 21. września.

(PAT.) Renta majowa 1500, Renta austrjacka 1300, Renta hrtowa 3100, Renta węgierska 30000, Losy tureckie 691000, Priorytety 489000, Anglobank 110000, Bank. związ. 30950, Zakł. kred. ziemsk. 50000, Austr. Zakł. kred. 37800, Bank depoz. 13000, Landerbank 10050, Merkury 18300, Unionbank 24850, Bank obrot. 18000, Živnostenska Banka 842000, Kolej północna 9,000.000, Kolej lwowsko-czerniowiecka 370000, Austrjackie koleje 1,260.000, Kolej południowa 242000, Alpiny 518000, Tow. górn. hutn. 1,850.000, Krupp 540000, Huta Poldi 611000, Praskie Tow. żeg. 1,300.000, Rima 465000, Skoda 746000, Zieleniewski 62000, Apollo 500000, Fanto 1,280.000, Karpaty 2,250.000, Schodnica 1,060.000, Siersza 125000.

Urzędnik naftowy, poszukuje pokoju umeblowanego lub bez, może być z utrzymaniem, przy inteligentnej rodzinie. Zgłoszenia do Adm. pod „H. S." 6341

POSZUKUJĘ jednego pokoju nieumeblowanego lub pokoju z kuchnią za odpowiednicm wynagrodzeniem. Pośrednictwo pożądane. Zgłoszenia przyjmuje p. Proweilen, Lwów, ul. Żółkiewska 115. 6292

Pokój umeblowany, możliwie w śródmieściu poszukiwany. Wiadomość w Adm. pod „Czysz umówiony". 7121

Poszukuję umeblowanego eleganckiego mieszkania kawalerskiego z osobnym wchodem ew. za węgiel. Łaskawe zgłoszenia do koncernu naftowego „Premier", Lwów dla M. P. 6266

Za mieszkanie z 2 do 3 pokoi z kuchnią dam na własność mało używane w bardzo dobrym stanie pianino. Wiadomość ul. Zyblikiewicza 9. I. p. 6291

Pokój umeblowany ewentualnie z kuchnią w okolicy Łyczakowa, tylko dla zamożnych na 10 miesięcy do wynajęcia. Zgłoszenia pod „Kwartalnie" do Administracji Porannej. 6293

ROZMAITE

Do wydzierżawienia kuchnia w większym interesie, tylko fachowcowi kucharzowi. Zgłoszenia pod „Kucharz" do Adm. „Porannej". 6344

Biura lub magazyn na ul. Akademickiej wybuduję. Celem omówienia warunków zgłosi się na pisemne wezwanie S. Blaufeld, Wołyńska 2 przy rog. żółk. 6356

Zaszczytnie znana pracownia Anny Sokołowskiej, która istniała przy ul. Akademickiej 12, poleca się nadal PT. Publiczności. Z braku lokalu Na Bajkach l. 9, parter. Suknie, kostjumy, płaszcze i przerabia po cenach przystępnych. 6348

Ostrzegam przed kupnem akcji żydowskiego banku kolonialnego (Tewish—Colonial—Trust) Nr. 64498 na imię Józefa Taube, Lwów, zgubionej 19. bm., gdyż jest imienną i została zaamortyzowaną. Znalazcy dam sowite wynagrodzenie. Jawrower, Szpitalna 17. 6342

Celem powiększenia bardzo dobrze rozwiniętego przedsiębiorstwa kinowego (Lwów, prowincja) potrzebny **wspólnik kapitalista z kilku miljonami marek polskich.** Zgłoszenia do Administracji „Porannej" dla okaziciela milionówki Nr. 2620271. 6335

Kapelusze modele w ogromnym wyborze poleca TOPOLNICKA Kopernika 1. 5758

Przemysł. Trzech zawodowych mechaników poszukują kapitalistę, któryby chciał poprzeć przemysł krajowy do założenia warsztatów mechanicznych dla reperacji i budowy młynów, tartaków, gorzelń, automobili, maszyn rolniczych i odlewarni metali lub wyrobów masowych. Zgłoszenia do Adm. Porannej pod „T. S. M." 6255

Znany żurnal FAVORIT nr. 1000 wyr. 1000 modeli wysyła Biuro Dzienników Buchstaba, Lwów, Legionów 21. 6304

AJENTA

dobrze wprowadzonego w dziale kolonialnym poszukuje poważna firma. Zgłoszenia pod „Merkur" do biura ogłoszeń Brücka, Kościuszki 2. 6328

Każda Pani

dbająca o piękną cerę, używać powinna tylko

7122 **KREM BELLONA**

Wszędzie do nabycia. — Skład fabryczny: **B. KOMOSIEWICZ, Lwów, Hetmańska l. 6.**

PROFESORA

DO PRZEDMIOTÓW HANDLOWYCH

na godziny rann. — poszukuje ZARZĄD KONCES. PRAKT. KURSÓW KSIĘGOWOŚCI Z. OLSZEWSKIEGO, Lwów, Kurkowa 38. — Warunki: narodowość polska, wyższe studja fachowe i praktyka. 7137

BÓL GŁOWY i MIGRENĘ
momentalnie usuwają proszki z kogutkiem

Migreno-Nervosin

wyrobu laborat. chemicz. farm. A. Gąseckiego w Warszawie, Freta 16. Zastępstwo na Lwów: Biuro Handl.-Komisowe Gustaw Śliwiński Lwów, Halicka 5. 5899

Lekarz chorób wenerycznych i skórnych **Dr. A. NADEL** **ordynuje od 12—1 i od 3—5 po połud.** pl. Halicki 7 (nad kawiarnią Centralną). 5952

Polski Lloyd, sp. akc.

Oddział Lwów, Kościuszki 22

6327 przyjmuje

wszelkie towary do zamagazynowania

Wydaje waranty i pożyczki.

Szofer-Mechanik

samodzielny, z 15-letnią praktyką krajową i zagraniczną, z długoletniemi chlubnemi świadectwami i poleceniami, obeznany gruntownie z wszystkiemi systemami maszyn, obejmie natychmiast posadę w którejkolwiek miejscowości Rzeczypospolitej prócz Lwowa, a najchętniej na zachodzie. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje portjer hotelu „Imperial" u. 3-go Maja. 6334

PAPIER RYSUNKOWY

Stanisław ABL,
Lwów, ul. Legionów 11,
Filja: **ul. Sykstuska 3.**

Czteropiętrowy nowy gmach

w śródmieściu Lwowa do sprzedania. Na razie trzeciopokojowe mieszkanie i sklep wolne. Pod „200 milionów" do Administracji. 6349

Konkurs.

Garnizonowa Komisja Mięsna we Lwowie rozpisuje niniejszem konkurs na

roczną dostawę słoniny

t. j. od 1. października b. r. do 30. września 1923 dla garnizonu Lwów w ilości około 9000 kg. miesięcznie.

Oferty z podaniem warunków należy wnosić do dnia 29. b. m. godz. 12-ta w Okr. Komisji zakupu Janowska 5.

Do oferty należy dołączyć dowód złożenia w Kg. O. Z. G. VI. wadjum w wysokości (5 prc.) wartości miesięcznie oferowanego tłuszczu.

Otwarcie ofert nastąpi dnia 30 b. m.

Wadjum nieprzyjętych ofert będzie natychmiast zwrócone

Przewodniczący
Garn. Kom. Mięsnej Lwów
7119 **(—) Sikorski major.**

Duże Towarzystwo Akcyjne

poszukuje

1. **Kierownika**

dużego tartaku obeznanego z manipulacją lasową.

2. **Kontrolora dóbr**

Obydwie posady w dużej
6350 **domenie niedaleko Lwowa.**

Odpisy referencji i świadectw z podaniem warunków pod „Domena" do Biura ogłoszeń Sokołowskiego, Lwów, Jagiellońska 7.

Wzory wyrobów ceramicznych na żądanie.

Dachówka tłoczona marsylska,	Cegła: hourdisy,
„ holenderska,	„ kominowa,
„ ciągniona żłobkowana	„ stropowa,
„ „ karpiówka,	„ międzyścienna,
Gąsiory duże i małe	„ parkanowa,
	Dreny

Dachówka bezkonkurencyjnej wartości, najlepsza w kraju. Dostawa natychmiastowa.

TADEUSZ CZEKONSKI

Biuro: Lwów, Wałowa 11.

Własne składy cementu, gipsu, wapna palone i gaszone i t. p. z dostawą na miejsce (Magazyny Stary Rynek) ul. Lwia 7. 7147

Rada Zawiadowcza Spółki Akcyjnej Soli Potasowych we Lwowie

ogłasza, że postanowieniem Ministrów Przemysłu i Handlu, oraz Skarbu z dnia 29. lipca 1922, ogłoszonem w „Monitorze Polskim“ Nr. 174 z dnia 3. sierpnia 1922, zezwolonem zostało Spółce Akcyjnej Eksploatacji Soli potasowych:

I. Na powiększenie kapitału zakładowego o Mkp. 250,000.000.— czyli do Mkp. 300,000.000.— drogą przelania do kapitału zakładowego sumy Mkp. 25,000.000.— z podwyżki powstałej do przewalutowania wartości majątku Spółki według bilansu za rok 1921 operacyjny i na użycie drugiej połowy podwyżki w sumie Mkp. 250,000.000.— na stworzenie specjalnej rezerwy walutowej.

II. Na wydanie dotychczasowym akcjonarjuszom 5-ciu nowych akcji na każdą akcję dotychczasową.

III. Na powiększenie kapitału zakładowego o Mkp. 200,000.000.— czyli do Mkp. 500,000.000.— drogą nowej emisji 200.000 sztuk nowych gotówką pełno-wpłaconych na okaziciela opiewających akcji, nominalnej wartości Mkp. 1000 każda,

na następujących warunkach:

a) dotychczasowym akcjonarjuszom przysługuje prawo poboru na każdą starą akcję 3-ech akcji nowej emisji po cenie emisyjnej Mkp. 1500 5% od dnia 1. lipca 1922, oraz z doliczeniem kosztów druku i innych efektywnych wydatków i 1-ej nowej akcji po cenie emsyjnej Mkp. 5000, z których Mkp. 1000 przeznacza się na kapitał zakładowy, reszta zaś po pokryciu kosztów z emisją nowych akcji związanych na kapitał zapasowy, nie mniej jednak jak Mkp. 157 na każdą akcję.

b) Repartycji tych akcji, na które dotychczasowi akcjonarjusze z tytułu posiadania prawa pierwszeństwa się nie zapiszą — dokona Rada Zawiadowcza według swego uznania i określi ich kurs emisyjny, który nie może być niższy, niż Mk. 5000 za każdą akcję.

c) Dla wykonania prawa poboru dla dawnych akcjonarjuszy (p. „a“) winien być określony termin conajmniej miesięczny od dnia ogłoszenia subskrypcji w „Monitorze Polskim“

d) Pod względem udziałów w zyskach i praw przysługujących akcjonarjuszom, akcje nowej emisji będą zrównane z akcjami emisji poprzednich z prawem na dywidendę od dnia określonego przez Radę Zawiadowczą.

e) Całkowita wpłata kapitału zakładowego, oraz zapasowego winna być uskutecznIona w ciągu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszego postanowienia w „Monitorze Polskim“.

Na tej podstawie Rada Zawiadowcza ogłasza niniejszem

SUBSKRYPCJĘ

na następujących warunkach subskrypcyjnych:

I. Dotychczasowym akcjonarjuszom przysługuje prawo bezpłatnego nabycia na każdą akcję dotychczasową 5-ciu akcji nowych nom. wart. Mkp. 1000 każda, przypadających z przewalutowania majątku, za złożeniem kosztów konfekcji po Mkp. 75 od każdej nowej akcji.

II. Nadto dotychczasowym akcjonarjuszom przysługuje prawo poboru akcji nowej emisji, a to na 1-ną akcję dotychczasową 3-ch nowych akcji po kursie Mkp. 1500 z doliczeniem 5% odsetek od dnia 1. lipca 1922 od wartości emisyjnej akcji, oraz kosztów konfekcji Mkp. 150 od każdej akcji — tudzież 1-nej akcji po kursie Mkp. 5000 z 5% odsetkami od 1. lipca 1922 od wartości emisyjnej.

III. Zgłoszenia prawa poboru przysługującego akcjonarjuszom w myśl ustępu II. winno być uskutecznione w czasie od 1. do 30. września 1922. pod rygorem utraty tychże praw.

IV. Przy zgłoszeniu winni akcjonarjusze przedłożyć akcje w ich posiadaniu będące, celem uwidocznienia na nich wykonania przysługujących im praw poboru.

V. Akje nie objęte przez dotychczasowych akcjonarjuszów rozdzielone będą w drodze wolnej emisji po kursie emisyjnym Mkp. 12.000 z doliczeniem 5% odsetek od dnia 1. lipca 1922, od wartości emisyjnej. — Zgłoszenia na te akcje, przy równoczesnem złożeniu całej ceny kupna, należy składać w nieprzekraczalnym czasokresie od 1. do 30. września 1922.

Rozdziału tych ostatnich akcji dokona Rada Zawiadowcza Spółki według własnego uznania.

VI. Nowi akcjonarjusze uczestniczą w zyskach Spółki od dnia 1. lipca 1922 r.

VII. Zgłoszenia wykonania prawa poboru i wolnej subskrypcji przyjmuje Polski Bank Przemysłowy, Lwów, 3. Maja 9. oraz wszystkie jego oddziały. gdzie także należy składać dawne akcje celem podjęcia akcji bezpłatnych w myśl ustępu I.

Przy zgłoszeniach należy całą cenę kupna złożyć w gotówce.

7142

RADA NADZORCZA
SPÓŁKI AKCYJNEJ EKSPLOATACJI SOLI POTASOWYCH.

SUKNA w wielkim wyborze na ubrania męskie sportowe, palta, zarzutki, kostyumy i płaszcze damskie itp. poleca

Fabryczny Skład Sukna RALSKI i GROCHOLSKI Lwów, ul. Rutowskiego liczba 7 naprzeciw Katedry. 6907

Do uruchomienia młyna parowego, stolarni i warsztatu mechanicznego poszukuje się spólnika, o ile możności fachowca, z wkładem około 50,000.000 Mk. — Objekty mogą być też traktowane oddzielnie. Bliższa wiadomość: Małopolskie Zjednoczenie Inżynierów dla Przemysłu, Handlu i Budowy we Lwowie, Batorego 34. Tel. 809. 6354

Dostawa dla szpitali.

Państwowy Szpital powszechny we Lwowie oraz Państwowy Zakład dla umysłowo chorych w Kulparkowie rozpisują dostawę ofertową na:

65 wagonów po 10.000 kg. ziemniaków zimowych
3 wagony kapusty
2 wagony buraków ćwikłowych
1 wagon brukwi (karpieli)
1 wagon jabłek zimowych
½ wagona marchwi
½ wagona kalarepy.

Podane wyżej ilości mogą być zwiększone lub zmniejszone i mają być dostarczone najdalej do połowy listopada w stanie zdrowym, w gatunku pierwszej jakości. Ziemniaki mają być zdrowe, duże, jadalne, przebierane, bez śmieci i ziemi (podać gatunek).

Szczegółowe oferty na wszystkie artykuły, względnie poszczególne z nich, wnosić należy do Zarządu Szpitala państwowego we Lwowie do dnia 30 września włącznie i złożyć równocześnie w kasie szpitala wadjum, w wysokości 5 prc. kwoty, na jaką opiewa oferta. Wadjum może być złożone w papierach wartościowych lub w gotówce.

7116 **Zarząd Szpitala Państwowego.**

„TEPEHA“

Biuro techn. przem.-handl.

Spółka z ogr. odpow.

Lwów, Nowy Świat l. 8.

Dostarcza po cenach konkurencyjnych

Motory, Blachę żelazną i cynową, Żelaza wszelkiego gatunku, Pasy skórzane, parciane, Płótna konopne, Pakuły i inne techn. materyały.

Przyjmuje zamówienia na

WĘGIEL

górnośląski i dąbrowski. 6323

Maszyny do szycia

najnowszych systemów, części składowe tychże, przybory do krawiectwa i do robót ręcznych, poleca

Aleksander MALIMON

Skład maszyn do szycia Lwów, Wałowa 11 A.

Przyjmuje również maszyny do naprawy 71 9

Podpisany Zarząd Organizacyjny Towarzystwa Tech. Gorzelniczych Polskich z Małopolski zaprasza na Zjazd jak najliczniejszy Tech. Gorzelniczych dla ponownego założenia Towarzystwa na dzień 24. bm. w niedzielę o godzinie 9 rano nabożeństwo w kościele Marji Magdaleny, zebranie o godzinie 10 rano na Politechnice. 6310

Fr. Latawiec.

6310 **M. Szulc Krzyżanowski.**

Kierownika biura

poszukuje wielkie przedsiębiorstwo przemysłowe we Lwowie. — Wymagana praktyka handlowa lub przemysłowa, znajomość buchalterji, języka niemieckiego ewentualnie i francuskiego. Zgłoszenia z odpisami świadectw, referencjami i podaniem warunków pod „Kierownik biura 17391“ do Biura Sokołowskiego, ulica Jagiellońska 7, we Lwowie. 6351

KOŁDRY MATERACE, KOCE, PODUSZKI, POSZEWKI, PRZEŚCIERADŁA, SIENNIKI — poleca oraz przerabia pościel najtaniej 6529

Kazimierz Skibiński

Lwów, Kopernika 4. Naprzeciw handlu p. Szkawrona.

METZELER & Co. Berlin-München

Tow. Akc. fabryki wyrobów gumowych i azbestowych.

Jeneralna Reprezentacya — oraz Skład fabryczny

BIURO KOMIS.-AGENT.

JÓZEF NIEDZWIEDZ

Lwów, Kopernika 17. Tel. 733. poleca

GUMY

techniczne, chirurgiczne powozowe, samochod. obcasy gumowe, oraz wyroby asbestowe

6329

STAL

sprężynowa i narzędziowa każdej jakości i ilości, OBRABIARKI do metalu i drzewa, PIŁY taśmowe, TARCZE karborinel, NARZĘDZIA dla rękodzieła i przemysłu.

OKUCIA budowlane, PIECE Meteor, WAGI dziesiętne i stołowe, NACZYNIA kuchenne, ŚRUBY i GWOŹDZIE.

WYSTAWIAMY NA TARGACH WSCHODN.

Inż. Stanisław Klimowicz i A. Wetchy

Lwów, ul. KOPERNIKA 11. 6 48

Cukiernicy!

Różne walce, prasy, sztenderki — Maszyny do irysów — Różne etykiety, również do herbatników — Farby, smaki, wanalinę — Syrop — Agar-Agar — Masło kakaowe i Kakao bonowe :: :: ::

poleca 7010

P. Flancman, Warszawa Świętojarska 36. — tel. 72-67.

LEN, KONOPIE, PRZĘDZĘ, słomę lnianą i konopną wszelką ilość kupujemy. Oferty i próbki przesyłać 6355

„PŁÓTNO“, Lwów, Zimorowicza 20.

Na sezon jesienny i zimowy

Najnowsze ubrania, raglany, palta, świtki, bundy, kurtki, futerka w wielkim wyborze poleca firma 6889

I. Laufera, Lwów ul. Hajcka 8.

Drukiem Spółki druk. „Praca“ ul. Sokola 4. Odpow. redaktor: MARJAN MACHALSKI